

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Ad librum II. Decalogi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

priori casu, praesertim si non solum, de illud. Praesertim.

Cap. 3. eodem §. 7. V. votum num. 15. sine, post illud, De ipsa essentia obligationis. Adde.

Et quia quando (licet sciret quid voveris) dubitas, seu non recordaris, an gratiam, vobis gratia sanitate, ad quam impetrandam, votum direxisti, obtinueris nec ne, dubium cadit super conditionem, an scilicet illa fuerit adimpleta, ideo, propter eandem rationem praevalet, una libertas, nec voti reus eris. Colligitur id ex Sanchez libro 4. sum. cap. 25. num. 9. & cap. 16. num. 3.

Ibidem num. 23. post illud. Ergo praevalet libertas. Adde.

Quando est dubium, qualis sit finis voti, malus ne an bonus, an indifferens, utrum valeat votum, dicitur commodus lib. 3. cap. 15 §. 2. a num. 10.

ADDITIONES AD LIBRUM I I.
Decalogi.

Lib. 2. cap. 1 §. 7 num. 5. ibi. Lectionem prohibetur sub censura. Corrige, Lectionem non prohibetur sub censura.

Eodem lib. 2. cap. 1. §. 7. num. 20. sine. Adde sic.

An autem ibidem Urbanus restrinxerit Episcopis extra Hispaniam, immo, & Inquisitoribus omnibus potestatem dandi licentiam legendi libros veritos non haereticos, qua eos, perinde ac Inquisitores, fuit, modo dixi num. 19. viri docti considerent. Verba Urbani VIII. l. c. numero 3. sine haec sunt. Neque de caetero similes licentiae, nisi a Congregatione Sancti Officii, dum singulis hebdomadae coram nobis habetur, vel ab alio per nos etiam in eadem Congregatione specialiter disputanda, concedantur. Considerent autem Docti, num haec Urbani clausula (ne concedantur) auferat potestatem; non enim dicit: Ne possint concedere, sed ne concedantur.

Cap. 5. §. 1. n. 4. circa medium, post illa verba, a die usus illius concessa dispensationis. Adde.

Squillante a putat, hunc dispensatum non de obligari ab officio recitando nisi post contractum matrimonium. Sanchez vero l. c. ait, de obligari ante contractum matrimonium, sed dimisso jam habitu, quia tunc utitur dispensatione, quod mihi videtur probabilius, quia tunc assumit alium statum.

Eodem c. 5. §. 1. n. 15. sine, post illud, Clericum ad officium non obligari. Adde.

Ejusmodi autem Superior debet esse vel Generalis, vel iuxta cujuscumque Religionis consuetudines, saltem Provincialis, quia res est multum extraordinaria: accedere item debet consensus Conventus, in quo haec mutatio facienda est, ut notat ibidem Sanchez, a aliique.

Eodem cap. 5. §. 3. n. 3. sine post illud, cum de Missa. Adde.

Sicuti etiam, ne incidat in poenas v. g. in excommunicationem forte fulminatam contra non facientes illud opus, jam enim fecit, licet sine intentione. b

[Eodem cap. 5. §. 4. n. 14 sine, post illa verba, internam attentionem adhibere.

Confirmatur ex Bauci in selectis qu. 37. Pctes. 17. qui citans Sanchez in Consil. lib. 7. c. 2. dub. 16 ait, non obligari servientem Choro recitare illam partem, quam pulsatur organo, quia (inquit) Ecclesia sumit illam partem pulsationis Chori pro oratione.

Cap. 6. §. 2. num. 13. post illud, Cessaret Conventio. Adde.

Ex dictis colligere poteris, non solum tertium aliquem, sed ipsum etiam Magum posse, immo, & debere, sive destruere signum, sive positive ponere signum contrarium pacto, quo scilicet posito, (sed sine novo maleficio) desinit nocere Daemone. Sicut enim (ait Lessius c) Maleficus, qui Diabolum invocat verbis, vel scriptis, ut noceat cupiam, tenetur cessare ab ista invocatione, non solum quia superstitiosa, sed etiam quia noxia; ita quoque tenetur signa posita, quibus illicitur ad nocendum, tollere, si aliter nocuum impedi non possit.

Dixi (sed sine novo maleficio) nam propterea illa signa contraria, quae forte debent poni, solum possunt esse, vel bona, vel indifferentia. Veneficium v. g. sit hujusmodi. Si Venefica te tangat, tu morbo inficeris & paulatim tabescas, at si illam tu repercutias, impediatur morbus, Dico, te posse repercutere, quia repercussio est res indifferens, nec enim repercussio est novum maleficium.

Id etiam clare docet Sanchez. d Tandem, inquit, licet etiam signum positivum contrarium apponere, dummodo sit ex se licitum, aut indifferens ad pactum illud cum Daemone initum, rescindendum. v. gr. si Daemone esset pactus cum maleficio, se nociturum, nisi maleficiatus postea se signet Cruce, aut laver corpus, licebit huic se signare, aut lavare, non in-

a Ascav.
Tambur.
de lur.

Abb. 10. 2.
d. 10. q. 13.
num. 4.

b Castrop.
de orat. d. 2
p. 3. Sanchez.
l. 1. in De-
cal. cap. 13.
n. 6.

c Less. l. 2.
c. 4. n. 43.

d Sanchez. l. 2.
sum. cap.
4. n. 25.

attentione sanandi positive eo medio, aut opera Dæmonis, sed solo animo tollendi signi, & pacti nocendi dissolvendi. Hæc Sanchez a citans Suarezium Lessium, Sylvestrum, Delrio.

a Sano l. 2.
sum. cap. 4.
n. 25.

Obijcies primo Lessius l. c. num. 48. docet, posse tolli, vel poni dicta signa ad hoc, ut cesset nocere Dæmon, non vero docet, posse, ad hoc ut Dæmon positivè det sanitatem: at in exemplo à nobis allato, potuit evenire ut illa percussio fuerit signum non solum ne Dæmon prosequeretur nocere, sed etiam, ut positive afferret sanitatem, ergo illam ego ponere non possum, directe enim tunc vellem sanitatem à Dæmone positive illam conferente.

Respondeo, Huic objectioni sic diserte satisfacit b Castrop. Negari non potest, (inquit) posse Maleficum destructionem illius signi ad unum finem dirigere (intelligitur ad delinendum nocere) & non ad alium (intellige, & non ad sanitatem positive conferendam) concedo igitur (sic habet n. 10.) nemini licitum esse uti signis à Dæmone datis eo fine, ut Dæmon excitetur ad fidem servandam, vel sanitatem concedendam. At bene poterit illis signis uti, ut tollatur Dæmonis incentivum, quod habebat ad nocendum. Quod autem Dæmon, destructo signo, non solum cesset nocere, sed etiam concedat salutem, per accidens est intentioni destruentis signum, non enim destruens signum illam sanitatem consequi, destructioe præstat. Hæc Castrop quæ est ipsissima doctrina Sanchez modo jam allata.

b Castrop.
20. 3. tr. 17.
d. 11. n. 8.

Obsecundo. Esto illa positio signi contrarij sit tantum, ut, eo signoposito, Dæmon desinat nocere. At potest evenire, ut ea positio signi non sit solum pacti prioris destructio, sed sit novum pactum; ob quod Dæmon nocere desinat, ergo tunc esset novum maleficium.

Respondeo. Novum pactum non potest iniri nisi ex nova consensione duorum, atque adeo nisi destruens signum consentiat. At ipse nullatenus consentit, solum enim intendit prioris pacti dissolutionem, & nihil præterea. Adde primo, non consuevisse Dæmonem, pro nova pauciscenda conventionione, rem bonam, imo nec regulariter rem ex se indifferentem adhibere; semper enim aliquid vani saltem admiscet.

Adde secundo. Cum mihi non constet, hoc esse novum pactum (pactum enim non destrui-
tur novo pacto; sed solum recedendo ab ipso)

cum non constet, inquam, hoc esse novum pactum, ad summum dubia res erit, quare querendum restaret, quid in dubio hoc faciendum esset? Id quod jam subdo.

Inquires enim. Licebitne ponere ejusmodi contrarium signum, quando omnibus expensis dubium est, an talis signi positio sit maleficium, atque adeo novum pactum? Lavare enim se, ex Sanchez citato; vel percutere, ex Lessio cit. clare non sunt Maleficia. Sed quid si sit v. gr. lavare se cum aqua benedicta, vel dicendo quædam verba, de quibus dubitetur, an sint vana, unde dubitetur, an illa lotio, vel percussio sit novum maleficium?

Respondeo Lessius l. c. num. 46. inclinatur, licere, sed cum protestatione non consentiendi pacti forte novo. Similiter, inquit, non licet, si res sit dubia, non enim licitum est, uti remedio superstitioso, aut de quo dubium est, an contineat tacitam Dæmonis invocationem, hoc enim est se exponere manifesto periculo superstitionis, nisi forte id fiat cum expressa voluntatis contrariæ protestatione. Hæc Lessius.

Verum absolute nunquam licere, docet Sanchez loco citato, his verbis. Addit Lessius, si dubium sit, an id signum sit superstitiosum, non licere, nisi forte præmissa contrariæ voluntatis protestatione. Sed nec hoc modo audeo id approbare. Hæc Sanchez damtaxat, ubi vides nullam hic ab ipso rationem afferri, unde illud non approbet. Afferit tamen Castrop. a qui huic sententiæ Sanchez adhæret, & sic habet. Bene advertit Sanchez, si dubium sit, an medium, quod assumitur superstitiosum, aut illicitum sit (quousque dubium deponas) tenon posse illo uti, quantumcumque protestaris nolle ullam cum Dæmone Societatem habere, quia hæc protestatio non vincit dubium, neque purgat malitiam, quæ in illo esse potest. Hæc nus ille.

a Castrop. l. cit. n. 10.

Ego in praxi sententiam Lessii libens amplecter. Et ratio esse potest, quia semper in eo dubio est caput, unde dubium deponere facile queam, qua depositione habita, concedit ipse Castropalaus. Nam quando est dubium, an hæres, quæ adhibenda est, sit superstitio nec ne, judicandum practice est, non esse superstitio-
nem, quia praus est, rem esse indifferentem; imo, & bonam ex se, & deinde est, seu super-
venit, esse malam ex pacto cum Dæmone; ergo donec ostendas, supervenisse pactum, semper possidebit indifferentia, vel bonitas. Cum ergo

ergo nemo possit, vel debeat dejici à sua possessione per superveniens dubium, ut latè diximus libro I. capite 3. per totum, prævalebit in casu nostro negatio superstitionis, atque adeo deponetur dubium.

Dixi (amplecterer) nam absolute tunc amplectar, quando eam tu, re maturius expensa, sapiens lector, excipies.

ADDITIONES AD LIBRUM III.
Decalogi.

Cap. 17. § 2 n. 3. Illa verba. *An malus finis adactus*, sic corrige.

An malus finis, vel indifferens. Ibidem dele illa verba, *Quoties finis*, &c. usque ad *Votum est irritum*, & sic reponat.

Quoties finis, sive moraliter, sive etiam venialiter malus, sive solum indifferens ita adjungitur à vovente materiæ promissæ, ut vere sit finis ipsius promissæ materiæ (id quod fit, quando vovens intendit per illam rem, quam promissit, obtinere aliquod malum, vel solum indifferens) toties ultra peccatum, quod forte invenitur in illa materia, votum est irritum.

Ibidem num. 5. sine. Post illa verba, *mala sunt Deoque ingrata*, Adde.

Hæc ex Sanchez, sed Castropalaus mihi hic magis placet, ait enim, etiam in præcedenti casu non esse validum votum, quia neque in illo est votum de re bona. Jejunium enim, ut relatum ad habenda prædicta imbibit usum mediorum ad illa; at, ut sic, malum quid est.

Sed adhuc unus est casus, in quo est validum ejusmodi votum, quando scilicet fit, non quidem ad habendos illos effectus ex illis mediis, verum illis effectibus jam habitis fiat propter gratitudinem ad agendas gratias Deo de illo filio, incolumitate, lucro. Tunc enim ex una parte hæc non sunt mala ex se, & ex alia non intenduntur haberi (jam enim sunt habita) illo pravo medio, à quo in casu præcedente inficiebantur.

Ibidem num. 9. sine. post illa verba, *valere consueo*. Adde sequentia.

Quando dubitatur de Bonitate finis Voti.

DEnique illud est hic explicatu molestum, quid sentiendum, quando dubium est, qualis nam sit finis ipse principalis, bonus,

ne, malus, an indifferens. Ut huic difficultati faciam satis, recole, finem in voto esse posse duplici modo. Primo, si quid, executione rei promissæ, obtineri intendatur, verbi gratia, per Jejunium intendit quis obtinere, vel victoriam à tentatione prava, vel vindictam inimici, vel indifferentem corporis recreationem. Secundo, si quid non sit finis rei promissæ, sed ipsius voventis, quod alii dicunt, esse finem ipsius voti, ut si quis promittat eleemosynam, non quidem, ut acquirat mediante illa, vanagloriam (hoc enim modo esset finis rei promissæ) sed ut exerceat quidem actum misericordiae, ac illo actu intendit vane laudari à circumstantibus. Vides? Hic finis est ipsius voventis, ipsumque afficit, non vero inficit actum eleemosynæ, qui etiam tunc est actus bonus, solum comitanter ex illo vanagloria captari intenditur.

11. Jam vero communis doctrina est, in primo casu esse invalidum votum, si finis est malus, vel indifferens, quia tunc res promissæ affecta illo fine, mala est, vel indifferens, unde materia voti esse non potest.

Contra, validum est in secundo casu, quia res promissæ bona est, esto ille comitans affectus sit malus malitia, vel veniali, vel mortali, juxta affectum ipsius voventis.

12. Non est igitur in hoc difficultas, ubi supponimus, esse nos certos de hujusmodi finibus, sed implicata difficultas est, quando dubitamus, Ut ergo clare procedatur, distingue diligenter tria.

Vel enim primo agi potest, quando finis principalis est unicus, & certo malus, vel certo indifferens; dubitatur autem, an hic afficiat rem promissam, an vero ipsum voventem.

Vel secundo, quando finis idem principalis, pari modo, in se unicus certo afficit rem promissam, sed dubium est, an in se sit malus, vel indifferens, an potius sit bonus. Dico (afficit rem promissam) nam si afficit solum voventem, etiam si finis sit certo malus, nec solum dubie malus, vel dubie indifferens, jam diximus num. 11. validum esse votum.

Vel tertio, quando duo sunt fines, à quibus moveri principaliter vovens potuit, alter certo bonus, alter certo malus, vel certo indifferens, sed dubitatur, à quoniam ipse motus ad vovendum fuerit, ab hoc, an ab illo. Petrus verb. grat. certo vovit Visitationem Lauretanæ Virginis, sed dubitat motus ne principaliter fuerit à pietate erga Sanctissimam Virginem, an